

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám:	IV / 1558-4 / 2015	
Érkezett:	2015 SZÉPT 08.	
Példány:	6	kezelőiroda:
Melleklet:	MH db	1

Ügyszám: IV/1558-3/2015.
Dr. Bitskey Botond Főtitkár

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott [REDACTED] szám alatti lakos, mint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara mellett szervezett Választottbíróság előtt Vb/13006. szám alatt folyamatban volt választottbírósági eljárás alperese, valamint a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma előtt 9.G.45.083/2013. szám alatt folyamatban volt per felperese és a Kúria előtt Gfv.VII.30.289/2014. szám alatt folyamatban volt felülvizsgálati eljárás felperese) **indítványozó** a meghatalmazással igazolt jogi képviselőm útján az Alkotmánybíróság Budapesten, 2015. július 31-én kelt, kiegészítésre, valamint hiányok pótlására felhívó levelében foglaltaknak megfelelően, a fenti ügyszámon megjelölt alkotmányjogi panaszommal kapcsolatban törvényes határidőben az alábbi

kiegészítést és hiánypótlást

terjesztem a T. Alkotmánybíróság elé:

A korábban benyújtott alkotmányjogi panaszomban foglalt indokolást változatlanul fenntartom, azonban kérem, hogy a T. Alkotmánybíróság az Abtv. 26.§ (1) bekezdésére utaló hivatkozásomat ne vegye figyelembe. A már benyújtott alkotmányjogi panaszomat tehát az Abtv. 27.§-ra alapítom.

Az alkotmányjogi panasszal támadott választottbírósági határozat – a már benyújtott alkotmányjogi panaszban megjelölt alapjogokon kívül – sérti az indítványozónak az Alaptörvényben biztosított emberi méltósághoz való jogát is.

Az Alaptörvény szerint mindenkinek joga van az emberi méltósághoz [Alaptörvény „SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” címszó alatti **II. cikk**];

A már benyújtott alkotmányjogi panaszban megjelölt Alaptörvény „ÁLLAM” címszó alatti 28. cikk, „ALAPVETÉS” címszó alatti R) cikk (2) bekezdése és M) cikk (2) bekezdése mellett az indítványozó az alábbi Alaptörvényi rendelkezésekre hivatkozik:

- A polgárnak és az államnak közös célja az igazság kiteljesítése [Alaptörvény „NEMZETI HITVALLÁS” címszó alatti rész];
- Az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan intézi. [Alaptörvény „NEMZETI HITVALLÁS” címszó alatti rész];
- Az Alaptörvény élő keret, amely kifejezi azt a formát, amelyben élni szeretnénk. [Alaptörvény „NEMZETI HITVALLÁS” címszó alatti rész].

Az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletek sértik az indítványozónak a pártatlan bírósághoz és a tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint az emberi méltósághoz való jogát.

A pártatlan bírósághoz és a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét a már benyújtott alkotmányjogi panaszomban részletesen kifejtettem.

Az indítványozó emberi méltósághoz való jogát is egyértelműen megsértette a Választottbíróság azzal, hogy az indítványozó által felhívott tanúk közül egyet sem hallgatott meg, az indítványozó által előterjesztett okirati bizonyítékokat nem vette figyelembe, továbbá a magyar kártérítési jog szabályait és a mezőgazdasági termelőket érintő jogszabályokat teljesen figyelmen kívül hagyta.

A választottbírósági ítélet önmagában sérti az indítványozó emberi méltósághoz való jogát, mert az ítélet az árfolyamkockázatot egyedül az indítványozóra hárította, az indítványozót kötelező kártérítés összegét a szerződésben kikötött ár kétszeresében határozta meg, továbbá a kötbér fizetésére is kötelezte az indítványozót.

Ezen túlmenően pedig a Ptk-ban meghatározott kárenyhítési kötelezettség teljes figyelmen kívül hagyása és téves értelmezése is sérti az indítványozó tisztességes eljáráshoz és emberi méltósághoz való jogát.

Az indítványozót terhelő kártérítés megállapításánál a Választottbíróság nem vette figyelembe, hogy az indítványozó részteljesítést ajánlott fel, valamint a szerződések teljesítési határideje az irányadó, mezőgazdasági termelőkre vonatkozó törvény hatálya alá esett. Ezzel kapcsolatban utalok a már benyújtott alkotmányjogi panaszomban kifejtett indokokra.

A Választottbíróság ítélete alapjaiban sérti a magyar kártérítési jog számos rendelkezését és alapelvét, amelyet a már benyújtott alkotmányjogi panaszomban részletesen kifejtettem.

A tisztességes eljáráshoz való joghoz és az emberi méltósághoz való joghoz is hozzá tartozik, hogy az eljáró bíróságok ne zárják el egyoldalúan és minden indok nélkül az indítványozót a bizonyítástól, valamint az, hogy a jogállamiság és a törvények kötelező erejének alkotmányos előírásának megfelelően az egyén jogkeresése során eljáró bíróságok a törvényeket az ítéleteik meghozatala során betartsák.

A választottbírósági eljárás és a meghozott választottbírósági ítélet alkotmány-ellenesen az indítványozóval ellenérdekű felet támogatta, amely jelen ügyben olyan súlyos mértékben jelent meg, hogy az mindenképpen sérti az indítványozó emberi méltósághoz való jogát.

A polgári jogi jogviszonyokban a mellérendeltség elve irányadó. A magyar kártérítési jog is a mellérendeltség alapelve alapján határozza meg a kártérítésnél irányadó szabályokat. A választottbírósági ítélet a magyar kártérítési jogot nem a törvény előírásai szerint alkalmazta, így a mellérendeltség polgári jogi alapelve sérült.

Az Alaptörvény „ALAPVETÉS” címszó alatti B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország független, demokratikus jogállam.

A jogállamiságnak való megfelelés magában foglalja az Alaptörvény valamennyi rendelkezésének egyidejű érvényesülését, beleértve ebbe az Alaptörvény 28. cikkét, valamint az R) cikk (2) bekezdését.

Az Alaptörvényben foglalt garanciális szabályok betartása teszi lehetővé az alapvető jogok érvényesülését.

Az Alaptörvény „ALAPVETÉS” címszó alatti R) cikk (1) bekezdése szerint az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja, az R) cikk (2) bekezdés szerint a jogszabályok mindenkire kötelezőek.

Az Alaptörvény „Az ÁLLAM” címszó alatti 28. cikke pedig előírja, hogy a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

A 28. cikk olyan garanciális szabály, amely a bíróságok jogszabály értelmezésével kapcsolatban írja elő az Alaptörvénnyel való összhangot, valamint a józan észnek megfelelő, erkölcsös és gazdaságos ítéletek meghozatalát.

A 28. cikk az Alaptörvényben rögzített jogokat biztosítja a bírósági jogértelmezés irányvonalának meghatározásával.

Mindebből az következik, hogy ha az eljáró bíróság az ítélete meghozatalakor az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését megsérti, valamint 28. cikk előírásától súlyosan és minden ok nélkül eltér, akkor azzal közvetlenül sérti az Alaptörvényt és az Alaptörvényben foglalt pártatlan bírósághoz és tisztességes eljáráshoz való jogot, és az emberi méltósághoz való jogot is.

„Az emberi méltóság minden tárgyi jog megalkotásánál és alkalmazásánál a legfőbb alkotmányos vezérlő elv, az alkotmányos alapjogok, értékek és kötelezettségek rendszerének a tényleges alapja” [37/2011. (V. 10.) AB határozat].

Amikor jelen ügyben a bíróságok megsértették az Alaptörvény „ÁLLAM” címszó alatti 28. cikkét, az „ALAPVETÉS” címszó alatti R) cikk (2) bekezdését, a SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” címszó alatti XXVIII. cikk (1) bekezdését, akkor az Alaptörvényben foglalt értékek és kötelezettségek megsértésével egyidejűleg az emberi méltósághoz való jogot is megsértették, mint minden alkotmányos rendelkezés tényleges alapját.

Az Alaptörvény „ÁLLAM” címszó alatti 28. cikkét nem lehet elhatárolni az alapvető emberi jogoktól azzal az indokkal, hogy arra nem lehet hivatkozni, mert nem alapvető emberi jog.

Dr. Lenkovics Barnabás, az Alkotmánybíróság elnöke szerint az emberi jogok központi kérdése nem a jog, hanem az ember. [Beszélgetés Dr. Lenkovics Barnabással, az Alkotmánybíróság elnökével, Ügyvéd Világ 2015. július-augusztusi szám]

Az Alaptörvény minden rendelkezésének lelke maga az ember, így 28. cikk is az alapvető emberi jogok érvényre juttatását szolgálja, mert a „jog van az emberért és nem az ember a jogért.”

Dr. Lenkovics Barnabás az előbbieken idézett beszélgetésben felhívta a figyelmet annak fontosságára, hogy a jogrendszer ne szakadjon el a valós életviszonyoktól, magától az embertől.

Ha a 28. cikkekre nem lehetne hivatkozni alapvető emberi jogsérelem esetén, akkor lényegében a 28. cikknek és az összes többi, nem konkrét alapvető emberi jogot kimondó alkotmányos rendelkezésnek nem lenne értelme, mert akkor semmilyen fórumon nem lehetne az Alaptörvény egyéb rendelkezéseit érvényre juttatni, így a jog valóban elszakadna az élettől és az embertől.

Az alapjogok védelmét szolgálja az Alaptörvény minden előírása, ezért az Alaptörvény egyes rendelkezéseit nem lehet egymástól szigorúan elkülönítetten értékelni. Ebből következően, amikor egy bíróság az Alaptörvény egyes rendelkezéseit súlyosan megsérti, akkor azzal megvalósítja az emberi méltósághoz való jog sérelmét is.

Az Alaptörvény előírja, hogy a törvények mindekre kötelezőek, valamint azt is, hogy a jogszabályok értelmezésénél figyelemmel kell lenni a jogszabályok céljára.

Az Alaptörvény előírja továbbá, hogy egy jogszabály értelmezésnél abból kell kiindulni, hogy az a józan észnek, közjónak megfelelő erkölcsös és gazdaságos célt szolgál.

A Választottbíróság ítélete meghozatala során nem volt figyelemmel a már benyújtott alkotmányjogi panaszban megjelölt, mezőgazdasági termelőket érintő jogszabályok céljára, hatályára, továbbá az ítélet kártérítést meghatározó rendelkezése is sérti az Alaptörvény előbbiekben hivatkozott előírásait.

Mindezekre tekintettel a választottbíróság ítélete sérti az indítványozó tisztességes eljáráshoz és emberi méltósághoz való jogát.

Jelen ügyben az indítványozó emberi méltóságának és a tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme abban jelenik meg, hogy az indítványozó jogrendszerbe vetett bizalma ellenére, egy jogállami és alkotmányos értékekkel átszőtt igazságszolgáltatási rendszerben megtörténhet az, hogy a Választottbíróság az indítványozót a tanúkkal való bizonyítástól minden törvényes ok nélkül teljesen elzárja, valamint figyelmen kívül hagyja a kötelező és jelen ügyben minden nehézség nélkül alkalmazható jogszabályokat.

Az emberi méltóság jogának egyik funkciója az autonómia biztosítása, hiszen az emberi méltóság: „az egyéni önrendelkezésnek egy mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva (...) **az ember alany maradhat, és nem válik eszközzé vagy tárggyá.**” [8/1990. (IV. 23.) AB határozat].

A jog másik funkciója az egyenlőség biztosítása, azáltal, hogy a méltóság mindenkit egyenlően megillet. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint az anyajogjellegből az is következik, hogy az emberi méltóság:

„olyan szubszidiárius alapjog, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható” [8/1990. (IV. 23.) AB határozat].

Dr. Lenkovics Barnabás szerint az alkotmányjogi panasz révén az Alkotmánybíróság az „igazságszolgáltatás bírója” is, és ezt a helyzetet még tanulja minden szereplő. [Lenkovics Barnabás: a jogállam szakadatlan tanulási folyamat; 2015.03.01-én megjelent cikke: <http://www.mkab.hu/sajto/sajtomegjelenes/lenkovics-barnabas:-a-jogallam-szakadatlan-tanulasi-folyamat>]

Dr. Lenkovics Barnabás előbbiekben írt cikkében arra is kitér, hogy az Alkotmánybíróságnak óvatosan kell eljárni, hogy ne váljék egyfajta „szuperbírósággá”, ezért csak azokkal az ügyekkel foglalkozik, ahol alapjogi, alkotmányos problémáról van szó.

Az Alaptörvény ugyan nem mondja ki kifejezetten, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ügyében eljáró bíróságok ítélete megfeleljen a jogszabályoknak, azonban ez a követelmény levezethető a jogállamiság elvéből, valamint a törvények mindenkire kötelező alkotmányos előírásából, a jogorvoslathoz való jogból, valamint a független és pártatlan bírósághoz és tisztességes eljáráshoz való jogból, továbbá az „ÁLLAM” címszó alatti 28. cikkben megfogalmazott jogértelmezési iránymutatásból is.

Jogállami keretek között nem lehetséges az, hogy a bíróságok alkotmány-ellenesen figyelmen kívül hagyják a törvényi előírásokat és ennek semmilyen jogi indokát ne adják ítéleteikben.

Az emberi méltósághoz való jog, valamint a pártatlan bírósághoz és tisztességes eljáráshoz való jog magába foglalja a tisztességes bírói döntéshez való jogot is.

A Választottbíróság a választottbíróági eljárásban az indítványozót teljesen elzárta attól, hogy az általa előadott releváns tényeket, körülményeket bizonyítani tudja, amely jelen ügyben olyan súlyos mértékben jelenik meg, amely miatt a választottbíróági ítéletet meg kell semmisíteni.

A Választottbíróság az indítványozó által megjelölt 5 tanú közül egyet sem hallgatott meg, amely egyértelműen sérti az indítványozó pártatlan bírósághoz és tisztességes eljáráshoz való jogát.

Ezzel kapcsolatban utalok a már benyújtott alkotmányjogi panaszomban kifejtett indokokra.

Az indítványozó *nem a végső igazságszolgáltatás* alapján kéri, hogy semmisítse meg az Alkotmánybíróság a támadott ítéleteket, hanem azon az alapon, hogy a Választottbíróság jogellenesen elzárta az indítványozót bizonyítástól, valamint az irányadó jogszabályi rendelkezéseket teljesen figyelmen kívül hagyta. Ezek a körülmények a jelen ügyben olyan súlyos mértékben jelennek meg, amelyek már sértik az indítványozó emberi méltósághoz való jogát, valamint a pártatlan bírósághoz és tisztességes eljáráshoz való jogát.

Az Alaptörvény „NEMZETI HITVALLÁS” címszó alatt maga mondja ki, hogy az Alaptörvény „élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk”.

Az Alaptörvény „ÁLLAM” címszó alatti 28. cikke, az „ALAPVETÉS” címszó alatti R) cikk (2) bekezdése, a SZABADSÁG ÉS FELELŐSSÉG” címszó alatti XXVIII. cikk (1) bekezdése nem tekinthető egy élő keret részének, ha a bíróságok a jelen ügyben megjelenő tisztességtelen eljárással jogszabálysértő ítéleteket hozhatnak.

Az Alaptörvény „NEMZETI HITVALLÁS” címszó alatti részében megfogalmazott további élő értékkel bíró rendelkezések továbbá, hogy a polgárnak és az államnak közös célja az igazság kiteljesítése, valamint az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan intézi.

A bíróságok tisztességtelen eljárásukkal és jogszabályellenes és jogilag meg nem indokolt ítéleteikkel egyáltalán nem biztosítják az igazság kiteljesítését. Ilyen ítéletekkel az állam nem szolgálja polgárait és ügyeiket nem méltányosan intézi.

Az Alkotmánybíróság nem hagyhatja figyelmen kívül a jelen ügyben megjelenő jogszabálysértő ítéleteket azon az alapon, hogy nem szeretne „szuperbírósággá” válni, ugyanis itt nem erről van szó. Jelen ügyben az Alkotmánybíróságnak a választottbíróági eljárás tisztességtelen voltát, valamint a tételes jog súlyos megsértését kell figyelembe vennie az Alapörvény fentiekben írt rendelkezései alapján.

A fentiekben részletesen kifejtett indokaim alapján továbbra is kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Választottbíróóság 2013. augusztus 16-án kelt VB/13006. számú ítéletét, valamint a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma 2014. május 16-án kelt 9.G.45.083/2013/8. számú ítéletét és a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság 2015. február 03-án kelt Gfv.VII.30.289/2014/4. számú ítéletét **megsemmisíteni szíveskedjék.**

A személyes adataim tekintetében úgy nyilatkozom, hogy azok nyilvánosságra hozatalához nem járulok hozzá.

Mellékelten csatolom az Alkotmánybíróság előtti eljárásra vonatkozóan kijavított ügyvédi meghatalmazást.

Budapest, 2015. szeptember 03. napján.

Tisztelettel:

